

Združeni narodi

Opcijski protokol h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju

*Pododbor za preprečevanje mučenja
in drugega okrutnega, nečloveškega ali
poniževalnega ravnanja ali kaznovanja*

Dvanajsto zasedanje

Ženeva, 15.–19. novembra 2010

Smernice o državnih preventivnih mehanizmih

Uvod

1. Opcijski protokol h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (»Opcijski protokol«) določa pomembne in podrobne smernice v zvezi z ustanovitvijo državnega preventivnega mehanizma, vključno z njegovimi nalogami in pooblastili. Najpomembnejše določbe vsebujejo člani 3, 4, 17 – 23, 29 in 35, čeprav so druge določbe Opcijskega protokola prav tako pomembne za državne preventivne mehanizme. Samoumevno je, da morajo biti državni preventivni mehanizmi v celoti oblikovani v skladu s temi določbami.
2. Država mora poskrbeti za vzpostavitev državnega preventivnega mehanizma, ki je skladen z zahtevami iz Opcijskega protokola. Pododbor za preprečevanje mučenja sodeluje z organi, v zvezi s katerimi je bil obvešččen, da so jih državni organi določili za državni preventivni mehanizem. Čeprav Pododbor za preprečevanje mučenja uradno ne oceni in niti ne namerava oceniti, v kolikšni meri državni preventivni mehanizmi izpolnjujejo zahteve Opcijskega protokola, meni, da je ključni del njegove naloge svetovati in pomagati državam in državnim preventivnim mehanizmom pri izpolnjevanju njihovih obveznosti v skladu z Opcijskim protokolom. V zvezi s tem je Pododbor za preprečevanje mučenja v svojem prvem letnem poročilu že določil »predhodne smernice« v zvezi s trenutnim razvojem državnih preventivnih mehanizmov. Svoje mnenje je lahko dodatno pojasnil v naslednjih letnih poročilih in tudi številnih priporočilih iz poročil o obiskih. Pododbor za preprečevanje mučenja na podlagi pridobljenih izkušenj meni, da bi bilo koristno izdati revidiran sklop smernic o državnih preventivnih mehanizmih, ki bi izražale in se odzvale na nekatera vprašanja, ki so se pojavila v praksi.

United Nations

Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

*Subcommittee on Prevention of Torture
and Other Cruel, Inhuman or Degrading
Treatment or Punishment*

Twelfth session

Geneva, 15-19 November 2010

Guidelines on National Preventive Mechanisms

Introduction

1. The Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (the "Optional Protocol") provides considerable, detailed guidance concerning the establishment of a National Preventive Mechanism ("NPM"), including its mandate and powers. The most relevant of these provisions are Article 3, 4, 17-23, 29 and 35, though other provisions of the Optional Protocol are also of importance for NPMs. It is axiomatic that all NPMs must be structured in a manner which fully reflects these provisions.
2. It is the responsibility of the State to ensure that it has in place an NPM which complies with the requirements of the Optional Protocol. For its part, the SPT works with those bodies which it has been informed have been designated by the State as its NPM. Whilst the SPT does not, nor does it intend to formally assess the extent to which NPMs conform to OPCAT requirements, it does consider it a vital part of its role to advise and assist States and NPMs fulfil their obligations under the Optional Protocol. To this end, the SPT has previously set out 'Preliminary Guidelines' concerning the on-going development of NPMs in its First Annual Report. It has had the occasion to further amplify its thinking in subsequent Annual Reports and also in a number of recommendations set out in its visit Reports. In the light of the experience it has gained, the SPT believes it would be useful to issue a revised set of Guidelines on National Preventive Mechanisms which reflect and respond to some of the questions and issues which have arisen in practice.

3. Cilj teh smernic ni ponavljanje besedila iz Opcijskega protokola, ampak dodatna pojasnitev v zvezi s pričakovani Pododbor za preprečevanje mučenja v zvezi z ustanovitvijo in delovanjem državnih preventivnih mehanizmov. V oddelku I je opredeljenih več »osnovnih načel«, na katerih morajo temeljiti vse dejavnosti državnega preventivnega mehanizma. Temu sledita oddelek II s smernicami, ki so namenjene zlasti državam in obravnavajo več vprašanj v zvezi z ustanovitvijo državnih preventivnih mehanizmov, in oddelek III s smernicami, namenjenimi državam in državnim preventivnim mehanizmom, v zvezi s praktičnim delovanjem državnega preventivnega mehanizma.
4. Ko bo Pododbor za preprečevanje mučenja pridobil dodatne izkušnje, bo poskušal pripraviti dodatne oddelke k tem smernicam, v katerih bodo obravnavani zlasti podrobnejši vidiki dela državnih preventivnih mehanizmov.

I. Osnovna načela

5. Državni preventivni mehanizmi ne smejo nadomestiti obstoječih sistemov nadzora, ampak jih morajo dopolnjevati, pri čemer njihova ustanovitev ne sme izključevati ustanovitve ali delovanja drugih takšnih dopolnilnih sistemov.
6. Naloge in pooblastila državnih preventivnih mehanizmov morajo biti skladni z določbami Opcijskega protokola.
7. Naloge in pooblastila državnih preventivnih mehanizmov morajo biti jasno določeni v ustavnem ali zakonodajnem besedilu.
8. Zagotoviti je treba operativno neodvisnost državnih preventivnih mehanizmov.
9. Zadevna zakonodaja mora določati mandat članov državnih preventivnih mehanizmov in morebitne razloge za njihovo razrešitev. Mandati, ki se lahko podaljšajo, morajo biti dovolj dolgi, da se spodbuja neodvisno delovanje državnih preventivnih mehanizmov.
10. Naloga izvajanja obiskov v okviru državnih preventivnih mehanizmov mora zajemati vse kraje odvzema prostosti, kot je določeno v členu 4 Opcijskega protokola.
11. Zagotoviti je treba potrebne vire, da se omogoči učinkovito delovanje državnih preventivnih mehanizmov v skladu z zahtevami Opcijskega protokola.
12. Državni preventivni mehanizmi morajo biti pri izvajanju nalog v skladu z Opcijskim protokolom v celoti finančno in operativno neodvisni.
13. Državni organi morajo skupaj z državnimi preventivnimi mehanizmi izvajati postopek spremljanja, da se izvajajo vsa morebitna priporočila, ki jih oblikujejo državni preventivni mehanizmi.
14. Zoper subjekte, ki se obrnejo na državne preventivne mehanizme ali s katerimi državni preventivni mehanizmi sodelujejo pri izpolnjevanju svojih nalog v skladu z Opcijskim protokolom, ne smejo biti sprejeti nobena sankcija, povračilni ukrep ali druga kazen zaradi njihovega ravnanja.
15. Učinkovito delovanje državnih preventivnih mehanizmov je trajna obveznost. Učinkovitost državnih preventivnih mehanizmov morajo redno ocenjevati država in sami državni preventivni mehanizmi, pri čemer je treba upoštevati mnenja Pododbora za preprečevanje mučenja, da se po potrebi te ocene podprejo in utemeljijo.

3. These Guidelines do not seek to repeat what is set out in the text of the Optional Protocol but to add further clarity regarding the expectations of the SPT regarding the establishment and operation of NPMs. Section I sets out a number of 'Basic principles' which should inform all aspects of the work of an NPM. This is followed in Section II by guidelines addressed primarily to States and concerning a number of issues relating to the establishment of NPMs, and in Section III by guidelines to both the State and to the NPM itself concerning the practical functioning of an NPM.
4. As it gains further experience, the SPT will seek to add additional sections to these Guidelines, addressing particular aspects of the work of NPMs in greater detail.

I. Basic principles

5. The NPM should complement rather than replace existing systems of oversight and its establishment should not preclude the creation or operation of other such complementary systems.
6. The mandate and powers of the NPM should be in accordance with the provisions of the Optional Protocol.
7. The mandate and powers of the NPM should be clearly set out in a constitutional or legislative text.
8. The operational independence of the NPM should be guaranteed.
9. The relevant legislation should specify the period of office of the member/s of the NPM and any grounds for their dismissal. Periods of office, which may be renewable, should be sufficient to foster the independent functioning of the NPM.
10. The visiting mandate of the NPM should extend to all places of deprivation of liberty, as set out in Article 4 of the Optional Protocol.
11. The necessary resources should be provided to permit the effective operation of the NPM in accordance with the requirements of the Optional Protocol.
12. The NPM should enjoy complete financial and operational autonomy when carrying out its functions under the Optional Protocol.
13. The State authorities and the NPM should enter into a follow-up process with the NPM with a view to the implementation of any recommendations which the NPM may make.
14. Those who engage or with whom the NPM engages in the fulfilment of its functions under the Optional Protocol should not be subject to any form of sanction, reprisal or other disability as result of having done so
15. The effective operation of the NPM is a continuing obligation. The effectiveness of the NPM should be subject to regular appraisal by both the State and the NPM itself, taking into account the views of the SPT, with a view to its being reinforced and strengthened as and when necessary.

II. Osnovna vprašanja v zvezi z ustanovitvijo državnega preventivnega mehanizma

A. Opredelitev ali ustanovitev državnega preventivnega mehanizma

16. Državni preventivni mehanizem je treba opredeliti na podlagi odprtega, preglednega in vključujočega postopka, pri katerem sodelujejo različne zainteresirane strani, vključno s civilno družbo. To mora veljati tudi za postopek izbire in imenovanja članov državnega preventivnega mehanizma, ki se mora izvajati v skladu z objavljenimi merili.
17. Ob upoštevanju zahtev iz člena 18 (1) in (2) Opcijskega protokola morajo imeti člani državnega preventivnega mehanizma kot celota potrebno strokovno znanje in izkušnje za njegovo učinkovito delovanje.
18. Država mora zagotoviti neodvisnost državnega preventivnega mehanizma tako, da za njegove člane ne imenuje oseb na položajih, ki bi lahko pomenili nasprotje interesov.
19. Člani državnih preventivnih mehanizmov morajo prav tako zagotoviti, da niso na položajih oziroma da ne prevzamejo položajev, ki bi lahko pomenili nasprotje interesov.
20. V skladu z zahtevami členov 18 (1) in (2) Opcijskega protokola mora državni preventivni mehanizem zagotoviti, da prihaja njegovo osebje z različnih področij, da je ustrezno usposobljeno in ima potrebno strokovno znanje, da lahko ustrezno izpolni naloge v okviru državnega preventivnega mehanizma. To mora med drugim vključevati ustrezno strokovno znanje na področju prava in zdravstvenega varstva.

B. Določitev in obveščanje

21. Državni preventivni mehanizem je treba ustanoviti v enem letu od začetka veljavnosti Opcijskega protokola za zadevno državo, razen če je bila ob ratifikaciji sprejeta izjava v skladu s členom 24 Opcijskega protokola.
22. Na nacionalni ravni je treba javno razglasiti, kateri organ je bil določen za državni preventivni mehanizem.
23. Država mora Pododbor za preprečevanje mučenja takoj obvestiti, kateri organ je bil določen za državni preventivni mehanizem.

III. Osnovna vprašanja v zvezi z delovanjem državnega preventivnega mehanizma

A. Točke, namenjene državam

24. Država mora dovoliti državnim preventivnim mehanizmom, da obiščejo vse kraje odvzema prostosti in morebitne domnevne kraje odvzema prostosti, ki so v njeni pristojnosti, kot je določeno v členih 4 in 29 Opcijskega protokola. Zato pristojnost države zajema vse kraje, v katerih država izvaja dejanski nadzor.
25. Država mora omogočiti, da se lahko državni preventivni mehanizem sam odloča o načinu in pogostosti izvajanja obiskov. To vključuje zmožnost izvajanja osebnih pogovorov z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, in pravico do izvajanja nenapovedanih obiskov ob katerem koli času na vseh krajih odvzema prostosti v skladu z določbami Opcijskega protokola.

II. Basic issues regarding the establishment of an NPM

A. The identification or creation of the NPM

16. The NPM should be identified by an open, transparent and inclusive process which involves a wide range of stakeholders, including civil society. This should also apply to the process for the selection and appointment of members of the NPM, which should be in accordance with published criteria.
17. Bearing in mind the requirements of Article 18 (1) and (2) of the Optional Protocol, members of the NPM should collectively have the expertise and experience necessary for its effective functioning.
18. The State should ensure the independence of the NPM by not appointing to it members who hold positions which could raise questions of conflicts of interest.
19. Members of NPMs should likewise ensure that they do not hold or acquire positions which raise questions of conflicts of interest.
20. Recalling the requirements of Articles 18 (1) and (2) of the Optional Protocol, the NPM should ensure that its staff have between them the diversity of background, capabilities and professional knowledge necessary to enable it to properly fulfil its NPM mandate. This should include, inter alia, relevant legal and health-care expertise.

B. Designation and notification

21. The NPM should be established within one year of the entry into force of the Optional Protocol for the State concerned, unless at the time of ratification a declaration has been made in accordance with Article 24 of the Optional Protocol.
22. The body designated as the NPM should be publicly promulgated as such at the national level.
23. The State should notify the SPT promptly of the body which has been designated as the NPM.

III. Basic issues regarding the operation of an NPM

A. Points for States

24. The State should allow the NPM to visit all, and any suspected, places of deprivation of liberty, as set out in Articles 4 and 29 of the Optional Protocol, which are within its jurisdiction. For these purposes, the jurisdiction of the State extends to all those places over which it exercises effective control.
25. The State should ensure that the NPM is able to carry out visits in the manner and with the frequency that the NPM itself decides. This includes the ability to conduct private interviews with those deprived of liberty and the right to carry out unannounced visits at all times to all places of deprivation of liberty, in accordance with the provisions of the Optional Protocol.

26. Država mora zagotoviti, da člani in osebje državnega preventivnega mehanizma uživajo privilegije in imunitete, ki so potrebni za neodvisno opravljanje njihovih funkcij.
27. Država ne sme odrediti, uporabiti, dovoliti ali dopustiti kakršne koli sankcije, povračilnega ukrepa ali druge kazni zoper nobeno osebo ali organizacijo, ker je komunicirala z državnim preventivnim organom ali mu zagotovila kakršno koli informacijo, ne glede na njeno točnost, pri čemer se nobena takšna oseba ali organizacija zaradi tega ne sme kako drugače oškodovati.
28. Država mora obvestiti državni preventivni mehanizem o morebitni obravnavi predlogov zakonov, ki so pomembni za njihove naloge in pooblastila, poleg tega pa mu morajo omogočiti, da oblikuje predloge ali pripombe o kateri koli veljavni politiki ali zakonodaji oziroma predlogu politik ali zakonodaje. Država mora upoštevati vse predloge ali pripombe o takšni zakonodaji, ki jih prejme od državnega preventivnega mehanizma.
29. Država mora objaviti in splošno razširjati letna poročila državnega preventivnega mehanizma. Poleg tega mora zagotoviti, da so ta poročila predstavljena nacionalni zakonodajni skupščini ali parlamentu in da se obravnavajo v okviru teh dveh organov. Letna poročila državnega preventivnega mehanizma je treba predložiti Pododboru za preprečevanje mučenja, ki poskrbi za njihovo objavo na svoji spletni strani.

B Točke, namenjene državnim preventivnim mehanizmom

30. Državni preventivni mehanizem mora izvajati vse vidike svojih nalog in pooblastil tako, da se preprečijo dejanska ali domnevna nasprotja interesov.
31. Državni preventivni mehanizem ter njegovi člani in osebje morajo redno pregledovati svoje metode dela in se udeleževati usposabljanj, da se izboljša njihova sposobnost izvajanja pristojnosti v skladu z Opcijskim protokolom.
32. Kadar organ, določen za državni preventivni mehanizem, poleg nalog v skladu z Opcijskim protokolom izvaja tudi druge naloge, se morajo naloge državnega preventivnega mehanizma izvajati v okviru ločene enote ali oddelka, ki ima svoje osebje in ločen proračun.
33. Državni preventivni mehanizem mora pripraviti načrt/program dela, ki zajema obiske vseh dejanskih ali morebitnih domnevnih krajev odvzema prostosti, ki so v njeni pristojnosti, kot je določeno v členih 4 in 29 Opcijskega protokola. Zato pristojnost države zajema vse kraje, v katerih država izvaja dejanski nadzor.
34. Državni preventivni mehanizem mora načrtovati svoje delo in uporabo virov tako, da zagotovi primeren način izvajanja obiskov na krajih odvzema prostosti in ustrezno pogostost izvajanja teh obiskov, da učinkovito prispeva k preprečevanju mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.
35. Državni preventivni mehanizem mora predložiti predloge in pripombe ustreznim državnim organom v zvezi z veljavno politiko ali zakonodajo oziroma predlogi politik ali zakonodaje, za katere meni, da so pomembni pri izvajanju njegove naloge.

26. The State should ensure that both the members of the NPM and its staff enjoy such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions.
27. The State should not order, apply, permit or tolerate any sanction, reprisal or other disability to be suffered by any person or organisation for having communicated with the NPM or for having provided the NPM with any information, irrespective of its accuracy, and no such person or organisation should be prejudiced in any way.
28. The State should inform the NPM of any draft legislation that may be under consideration which is relevant to its mandate and allow the NPM to make proposals or observations on any existing or draft policy or legislation. The State should take into consideration any proposals or observations on such legislation received from the NPM.
29. The State should publish and widely disseminate the Annual Reports of the NPM. It should also ensure that it is presented to, and discussed in, by the national legislative assembly, or Parliament. The Annual Reports of the NPM should also be transmitted to the SPT which will arrange for their publication on its website.

B. Points for NPMs

30. The NPM should carry out all aspects of its mandate in a manner which avoids actual or perceived conflicts of interest.
31. The NPM, its members and its staff should be required to regularly review their working methods and undertake training in order to enhance their ability to exercise their responsibilities under the Optional Protocol.
32. Where the body designated as the NPM performs other functions in addition to those under the Optional Protocol, its NPM functions should be located within a separate unit or department, with its own staff and budget.
33. The NPM should establish a work plan/programme which, over time, encompasses visits to all, or any, suspected, places of deprivation of liberty, as set out in Articles 4 and 29 of the Optional Protocol, which are within the jurisdiction of the State. For these purposes, the jurisdiction of the State extends to all those places over which it exercises effective control.
34. The NPM should plan its work and its use of resources in such a way as to ensure that places of deprivation of liberty are visited in a manner and with sufficient frequency to make an effective contribution to the prevention torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.
35. The NPM should make proposals and observations to the relevant State authorities regarding existing and draft policy or legislation which it considers to be relevant to its mandate.

36. Državni preventivni mehanizem mora pripraviti poročila o svojih obiskih, letno poročilo ter druga poročila, za katera meni, da so potrebna. Poročila morajo po potrebi vsebovati priporočila, namenjena ustreznim organom. Priporočila državnega preventivnega mehanizma morajo biti pripravljena v skladu z ustreznimi normami Združenih narodov na področju preprečevanja mučenja in drugega slabega ravnanja, vključno s pripombami in priporočili Pododbora za preprečevanje mučenja.
37. Državni preventivni mehanizem mora zagotoviti, da so vse zaupne informacije, ki jih pridobi med izvajanjem svojih nalog, v celoti zaščitene.
38. Državni preventivni mehanizem mora poskrbeti, da je zmožen sodelovati v smiselnem dialogu z državo v zvezi z izvajanjem njenih priporočil in da tak dialog tudi izvaja. Poleg tega si mora dejavno prizadevati za spremljanje izvajanja morebitnih priporočil Pododbora za preprečevanje mučenja v zvezi z zadevno državo, pri čemer mora pri tem sodelovati s Pododborom za preprečevanje mučenja.
39. Državni preventivni mehanizem si mora prizadevati za vzpostavitev in ohranjanje stikov z drugimi državnimi preventivnimi mehanizmi, da z njimi izmenja izkušnje in da se poveča njegova učinkovitost.
40. Državni preventivni mehanizem si mora prizadevati za vzpostavitev in ohranjanje stika s Pododborom za preprečevanje mučenja, kot je določeno v Opcijskem protokolu in za namene tega protokola.

36. The NPM should produce Reports following their visits as well as produce an Annual Report and any other forms of Report which it deems necessary. When appropriate, Reports should contain recommendations addressed to the relevant authorities. The Recommendations of the NPM should take account of the relevant norms of the United Nations in the field of the prevention of torture and other ill-treatment, including the comments and recommendations of the SPT.
37. The NPM should ensure that any confidential information acquired in the course of its work is fully protected.
38. The NPM should ensure that it has the capacity to and does engage in a meaningful process of dialogue with the State concerning the implementation of its recommendations. It should also actively seek to follow-up on the implementation of any recommendations which the SPT has made in relation to the country in question, liaising with the SPT when doing so.
39. The NPM should seek to establish and maintain contacts with other NPMs with a view to sharing experience and reinforcing its effectiveness.
40. The NPM should seek to establish and maintain contact with the SPT, as provided for and for the purposes set out in the Optional Protocol.